Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1239 — ՈՒՐԲԱԹ 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 (Ն. Տ.) 2 ՄԱՐՏ 1888 — 19 ՁԻՄԱՋԻՎ, ԱԽԸՐ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԵ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂՈՒԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده (اره‌وك)
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դրամական արժէք	160
» » Վեցամսեայ	» »	80
» » Երեքամսեայ	» »	40
Գաւառաց » Եւ արտասահման		
Թղթատարով տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ արտասահման		
Թղթատարով վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուի.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1888

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ԿՍՏՐ. 24ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 26 ՓԵՏՐ.)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ

Փարիզ, 24 փետր. առ Թարգ.

«Պերլինի Դաշնագիրն ստորագրող Տէրութիւնք երկու զեկուցումներ ընդունեցին Ռուսիոյ կողմէ. Առաջին զեկուցմամբ, որ հեռագրոյ ձեւն ունի, Ռուսիա կը խնդրէ Տէրութիւններէն որ Բոպուրկի Ֆերտինանտ Իշխանին ի Պուլկարիա ի գլուխ պուլկար կառավարութեան ներկայութիւնն ապօրէն հռչակեն. Կը խնդրէ որ Տէրութիւնք զայս յայտարարութիւն հաղորդեն Թուրքիոյ իբրեւ գերիշխան Տէրութեան, որպէս զի Թուրքիա Տէրութեանց սոյն միահամուռ յայտարարութիւնն հաղորդէ ապօրէն Իշխանին. Բայց կ'երեւի թէ Տէրութեանց մին աւելի բացատրութիւն խնդրած լինելով, Ռուսիա զրկեց ծանուցագիր մը ի բացատրութիւն իւր հեռագրոյ. Ծանուցագիրը կ'ըսէ եղեր թէ ռուսական առաջարկին հետեւանքը սա պիտի լինի.—«Եթէ Տէրութիւնք Բոպուրկի «Իշխանն ապօրէն հռչակեն և զայս «յայտարարութիւն Բ. Դուռն հա«ղորդէ Սոֆիայի Կառավարութեան, «պուլկար Ն[illegible] «յայտարարու[illegible] «հարկադրի Պուլկարիայէն վանել Ֆեր«տինանտ Իշխանն. Բայնժամ իշխանա«կան գահը թափուր մնալով, Տէրու«թեանց և ընդ նոսին Ռուսիոյ ներ«կայացուցիչ՝ Պուլկարիոյ առժամա«նակեայ Կառավարութեան հետ յա«րաբերութեան մտնելով՝ պիտի հսկեն «ընտրական նոր ժողովոյ մը կանոնա«ւոր գումարման. Այս ժողով գու«մարուելուն պէս, իբրեւ արդար դո«հացում առ ազատարար Տէրու«թիւնն, պատուիրակութիւն մը պիտի «ղրկէ Զարին մօտ, ծանուցանելու նոր «Իշխանն ընտրելու պաշտօն ունեցող «ժողովոյն գումարումն. Ի փոխարէն այս «գոհացման, Զարը պիտի հրաժարի «ապագայ պուլկար Կառավարութեան «մօտ քաղաքային կամ զինուորա«կան ներկայացուցիչ ունենալու գա«ղափարէն, և ժողովը յանձամ, Պեր«լինի Դաշնագրոյն համեմատ, պիտի «ընտրէ Իշխան մը, որ անշուշտ պիտի «հաստատուի ամեն Տէրութեանց կող«մէ.»

Վիէննա, 24 փետր., առ Թարգ.

«Ռուսիոյ Պաշտօնական Լրագրոյն կարեւոր զեկուցումը պուլկարական խնդրոյն վրայ՝ կը նկատուի յայտնի հրաւէր մը Պուլկարներուն՝ նոր դաւեր նիւթելու, իրենց Իշխանը տապալելու համար. Վիէննայի լրագիրը խստիւ կը պախարակէն այդ ռուսական յայտարարութիւն, և կ'ըսէն թէ այդպիսի գձուձ հրաւէր Պուլկարիոյ մէջ ո՛չ մէկ պարկեշտ անձի վրայ տպաւորութիւն պէտք է ընէ. Բէլրէր Լոյդ կ'ըսէ թէ Ֆերտինանտ Իշխանի դիրքն ո՛ր աստիճան ալ օրինաւոր կամ ապօրէն լինի, իւր բարեկարգ կառավարութիւն կը գոհացնէ ինչ որ կը փափաքէին Պերլինի Դաշնագիրն ստորագրող Տէրութիւնքը.

«Ռուսական հետեւակազօրաց 19 ըդ զօրաբաժինը կաւկասիայէն ճամբայ ելած է եւրոպական Ռուսիա դալու համար.

«—Ռուսլի արժէքին անկումը մեծ դժուարութիւն կը պատճառէ Ռուսիոյ զինուորական իշխանութեանց. որովհետեւ զինուորական պետոյից ժամակարարը սկսած են ոսկեդրամով վճարում պայմանադրել.»

Սոֆիա, 25 փետր., առ Թարգ.

«Ռուսական առաջարկութիւնք բուռն արտայայտութիւն պատճառեցին մեր պաշտօնական ակմբոց մէջ.

«Նախարարաց խորհուրդը գումարեցաւ Ֆերտինանտ Իշխանի նախագահութեամբ, և խորհրդակցեցաւ բռնելիք ընթացքին վրայ, եթէ Բ. Դուռը Տէրութեանց որոշումն հաղորդէ Սոֆիայի Կառավարութեան.

«Որոշուեցաւ ի մէջ բերել Պերլինի Դաշնագիրը, Պուլկարիոյ Սահմանադրութիւնը, պուլկար ժողովրդեան կամքն եւ ծագելիք անիշխանութեան անպատեհութիւններ՝ [illegible] «պուլկար կառավարութիւնն հա«մոզուած է թէ Բ. Դուռը չպիտի ուզէ բռնի ոյժ ի կիր առնուլ Տէրութեանց որոշման գործադրութեան համար. Պուլկարը կ'օրօրուին սա յուսով թէ ժողովուրդն համօրէն ոտք պիտի ելնէ և իւր արեան մինչեւ վերջին կաթիլը պիտի թափէ, եթէ ուրիշ Տէրութիւն մը զինու զօրութեամբ միջամտէ ի Պուլկարիա.»

Վիէննա, 26 փետր. Վիէննայի դահլիճը կը յայտարարէ թէ ինք յոյժ տրամադիր է բանակցել պուլկարական գործին վրայ. բայց անհրաժեշտ է որ Ռուսիա կանխաւ առաջարկէ պուլկարական խնդրոյն բովանդակ լուծումը պարունակող ծրագիր մը, մինչդեռ Ֆերտինանտ Իշխանի անձնական դիրքը խնդրոյն մէկ մասն է լոկ. Աւստրիա իւր տալիք պատասխանն արդէն հաղորդեր է Անգլիոյ և Իտալիոյ.

—Պերլին, 26 փետր. Կ'ըսուի թէ պուլկարական խնդրոյն մէջ Ռուսիոյ գործօն դեր մը վերստանալն արդիւնք է Վիլհէլմ Կայսերուղղակի միջամտութեան, որ Վէրտէր զօրավարին ձեռամբ ինքնագիր նամակ մը զրկելով Զարին, փափաք յայտներ է մեռնելէն առաջ պուլկարական խնդրոյն վախճանը տեսնելու.

—Թէրլին Թղթակիցը կը պնդէ թէ Կ. Պոլսոյ պուլկար դործակատարը Պ. Վուլքովիչ պաշտօնական անձանց հետ խօսելով, չէ աքօղեր որ Պուլկարը պիտի ժողովն անկախ հանրապետութիւն մը հիմնելու, եթէ անհանդուրժելի ճնշումմ մ'ի դործ դրուի իրենց վրայ.

—Այս զրոյց անհաւատալի է.

—Պերլին, 25 փետր. Պիզմարք Իշխանի Թերթը, նոյն Տեղւոյն Ազգեցիկ Զարդուն, երկու յօդուած հրատարակեց ի պաշտպանութիւն Ռուսիոյ առաջարկութեանց ի մասին Պուլկարիոյ. Այս թերթ կը պնդէ թէ Բ. Դուռը, Ֆերտինանտ Իշխանի ապօրինութիւնն հրաչակելու համար, պէտք չունի սպասելու որ ամեն Տէրութիւնք նոյն յայտարարութիւնն ընեն միահամուռ.

—Վիէննա, 25 փետր. Խրուադայ սլաւասիրական շարժումը մեծ յուզում կը պատճառեն ի Հունգարիա. Շատ ուշադրութիւն կը դրաւէ մանաւանդ հնորհաւորութեան դիրը զոր Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովոյ սլաւ խմբակներուն պատերէն ոմանք զրկեցին Խրրուադայ եռանդուն գործիչ Սգրոսմայէր Գերապայծառին, որուն Զեխերու մայրաքաղաքն ալ՝ Փրակա՝ պատուոյ քաղաքացիութիւն տուաւ. Աւստրիոյ Սլաւք կը փափաքին որ արդի աւտարևմտեան Տէրութեան տեղ երբեակ Տէրութիւն մը կազմուի, յորում Աւստրիա և Հունգարիա ինչպէս եւ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ սլաւ ժողովուրդք հաւասար բաժին ունենան. Մաճառք կը հարցուցեն մտահոգ թէ արդեօք Վիէննայի մէջ ոյժ կը տրուի այս գաղափարին.

[illegible] ցուցած լինելով իւր սաքոր, և [illegible] բանակցութիւնը խղմամբ մը վերջացած լինելով, Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովն, իբրեւ փոխադարձութիւն, մեծապէս բարձրացուց Իտալիայէն Ֆրանսա եկող ապրանաց մաքսերը. Ֆրանսա և Իտալիա այսպէս սկսան «մաքսային պատերազմ», ի մեծ ուրախութիւն Պիզմարք Իշխանի.

—Դահաժառանգին վիճակը գէշ է. Արիւն թքել սկսած է. Դիշերները շատ գէշ կը հազայ. Պաշտօնական շրջանակներէ դուրս, գրեթէ ամեն ոք յուսահատ է անոր ապաքինումէն.

—Անգլիա անպաշտօն կերպիւ բայլիովն պիտի մասնակցի 1889 Ֆրանսական Արուեստահանդէսին. Լոնտոնի Լորդ-Քաղաքապետն ընդունեց Արուեստահանդէսի անգլիական մասնախմբին նախագահութիւնը.

—Կալլէսի (Անգլիա) երկրին Դրաւիդեանց հին կռապաշտական աղանդին կենդանի պետն, Իվան Տավիճ, հանրածանօթ՝ Միլիֆիր Մորկանվկ կալէական անուամբ, մեռաւ փետր. 23ին ի հասակի 99 ամաց. Քանի մը կտոր գիրքեր հրատարակած էր կալլերէն լեզուաւ՝ նպատակ և «արդի» Դրաւիդեան աղանդին վրայ. Այս մարդ ինքնին հնութիւն մ'էր.

—Կլատոդոնեանք աճապարեր էին՝ քանի մը մասնակի յաջողութիւններէ հետեւցնելով թէ ժողովուրդն իրենց կողմը վերադարձած է. ի Տոնքասդր անցեալ շաբթուն տեղի ունեցած ընտրութեան մէջ, կլատոդոնեան Ազատականի մը տեղ Միութենական Ազատական մ'ընտրեցաւ.

—Ի Վարշաւա, փետր. 25ին, 5000 Հրեայք հաւաքուած էին սինակոկային մէջ, եսթերայ տօնին առթիւ. Եւ ահա յանկարծ տիկնայց վերնատունէն ահռելի աղաղակ մը լսուեցաւ, և ամեն ոք ջանաց դուրս ելնել տաճարէն. Աստի ծագեցաւ ընդհանուր շփոթութիւն մը, յորում բազմաթիւ արք և կանայք կոխոտեցան և մեռան, շատեր ալ վիրաւորեցան.

—Պուլկարիոյ գործոց արդի տագնապալի վիճակին մէջ, Թերլուս գոհացուցիչ է իմանալ թէ Ֆերտինանտ Իշխանի նախկին դաստիարակ, խորհրդական Պ. Ֆէֆչվան, Պավիերայէ ճամբայ ելեր է Սոֆիա դալու համար.

ՖՐԱՆՍԱ. Թարգին Փարիզի Թղթակիցը կը հեռագրէ. «Բալէ Պուրպոնի Թատրոնին փոքր դերասանը կը ծանուցանեն թէ վաղը, փետր. 23, պիտի ներկայացնեն Թատրախաղ մը որ ֆրանքեւգերման պատերազմէն ի վեր յաճախ ներկայացուած է ի Ֆրանսա, Ամոր Նոխարոր-Բիեն անուամբ. Եթէ կայ բան մը որ ենթադրել տայ թէ թատերախաղը չպիտի ներկայացուի, այն ալ սա է թէ վերջին 18 ամաց մէջ շատ անգամ նախարարական տագնապներ թէեւ առաջուց ծանուցուած էին, բայց տեղի չեն ունեցած. Պ. Թիռառի Նախարարութիւնը չպիտի տապալի [illegible] պատճառաւ որ Պ. Կամպէդդարի [illegible] Նախարարութեան [illegible] գրգռած էր, այլ պիտի [illegible] որովհետեւ ո՛եւ է կերը, ո՛եւ է եռանդ չէր յուզած. Մինչեւ իսկ անճշդդ է ըսել թէ պիտի տապալեն զՊ. Թիռառ. Ո՛չ, այլ թող պիտի տան որ ինքնին անհետանայ. Պիտի իրնայ, պիտի քայլայի, նման բերդի մը որ կ'իյնայ զի հիմ չունի, և ո՛չ թէ որովհետեւ կը ռմբակոծի. Իւր յաջորդ նշանակուած է. բայց չկայ պատճառ ենթադրելու թէ Նախագահ Պ. Քառնօ անշուշտ պիտի կոչէ նշանակեալ թեկնածուն. Յորմէ հետէ ռուս դեսպան Պ. տը Մորընհայմ ճաշեց Պ. Ֆլոքէի հետ, շատեր կը կարծեն թէ Ալեքսանդր Դ. կայսրը Ֆրանսայի ապագայ Նախարարութեան մէջ պիտի լինի բուն նախարարն արտաքին գործոց և պատերազմական գործոց. Համոզում կը տիրէ թէ Զարին յատուկ հրամանաւն էր որ ռուս դեսպանը տեղան նստաւ Պ. Ֆլոքէի հետ, և այսպէս Պ. Ֆլոքէ եղած է Նախարարապետութեան համար միակ ընտրելին Ֆրանքեւռուս կուսակցութեան. Այսպէս մտածողներ մեծ յուսավրիպման մը պիտի մատնուին երբ իմանան թէ իրերը կարծուածին պէս տեղի չունեցան. զի ո՛չ թէ Զարը փափաքեցաւ հաշտուիլ Պ. Ֆլոքէի հետ, այլ Պ. Ֆլոքէ Պ. Ֆլուռէնսի միջոցաւ հայցեց հաշտութիւն, և երբ Պ. տը Մորընհայմ առ այս արտօնութիւն խնդրեց Բեռլերսպուրկէ, իրեն թոյլ տուեցաւ գործել իւր յարմար դատած եղանակաւ. Ասոր ի Փարիզ նաեւ չեն գիտեր թէ Պ. Տը Մորընհայմ խստիւ պարսաւեցաւ ի Ռուսիա՝ զԱլեքսանդր Դ. նախատող մարդու մը հետ հաշտուելուն համար, և, ի մի բան, Պ. Ֆլոքէ հաշտուած է Պ. տը Մորընհայմի հետ միայն և ո՛չ թէ Ռուսիոյ և Զարին հետ.

«Բայց զՌուսիա Ֆրանսայի դաշնակից նկատելու համար ա՛նպէսի եռանդ մը կայ փարիզեան փոքր ալ գործօն և փայլուն շրջանակի մը մէջ, որ այս անձնախարութեան վտանգը նշմարող ողջամիտ անձինք չեն համաձակիր յայտնապէս ընդդիմասօսել. Հանրածանօթ հրապարակագիր Պ. Արսէն Հուսէյ հիմնեց Փարիզի Ե Բեդերպուրգի Հանդէս մը, և անոր իբրեւ արքանեակ ուրիշ թերթ մը, Ֆրանսական [illegible] ան ուամբ. Հասարակ միտքեր չեն կրնար իմանալ թէ ի՞նչ կը նշանակեն այս տիտղոսներ և այս հանդէսներ. Աւելի գիւրաւ կը հասկցուէր եթէ Պ. Արսէն Հուսէյ հիմներ Բոպրէյի Հոկոպոպիէնիրոս Հանդէս մը. Ֆրանքեւռուս դրգռիչները սիրահարեալ են սակայն հանրածանօթ գրագիտուհին Տիկին Ատամ, Գերմանիայէն վրէժ լուծելու գաղափարին բանաստեղծը՝ Պ. Բօլ Տէրուլէտ, և ուրիշներ, որք Ֆլոքէ —Մորընհայմի Նախարարութեան մը կազմութիւնը կը խնդրեն. Այսպէս կ'ուզուի իրարու խառնել Ֆրանսական ապուրը (Բոքոթ) ռուսական խավիարին հետ, ի՞նչ որ ալ լինի արդիւնքը. Բայց տեսնե՞նք թէ Պ. Քառնօ խոհեմութիւն պիտի համարի՞ Նախարարապետ ընտրել Պ. Ֆլոքէ, անոր հետ առնլով [illegible] [illegible] [illegible]

գործ դնել։ Նախաբարին եղբակցութիւնն այս է թէ 419դ. յօդուածը կայ և կը մնայ պատժական օրէնքին մէջ. և եթէ ստուգուի թէ ո՛և է ապրանքի մենավաճառ ձեռք բերելու համար յանցապարտ միաբանութիւն մը կազմուած է, Ֆրանսայի դատարանք ամենայն անաչառութեամբ ի գործ պիտի դնեն օրէնքը։

Պ. Լօռ վերստին խօսք առնելով պնդեց թէ պղինձի գնոյն յանկարծակի և անակնկալ բարձրացումը չհաղթական յանցապարտ միաբանութեան մը հետեւանք է։ Բայց խնդիրն եկք չունեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

Աւասիկ Վեհ. Մակար Կաթողիկոսի կողմէ Ազգ. կեդր. Վարչութեան Քաղաքական Ժողովոյն ուղղեալ օրհնութեան գրոյն պատճէնը։

ՄԱԿԱՐ ԾԱՌԱՅ ԲՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱՍԱՆԵԼԻ ԿԱՄՕՔՆ Աստուծոյ Եպիսկոպոսապետ և Կաթուղիկոս ամենայն Հայոց ծայրագոյն Պատրիարք համազգական Նախամեծար Աթոռոյ Արարատեան Առաքելական Մայր եկեղեցւոյ Սրբոյ Կաթուղիկէ ԷՋՄԻԱԾՆԻ։

Մեծապատիւ Անդամոց Քաղաքական Ժողովոյ Ազգային Վարչութեան Հայոց Տաճկաստանեայց՝ հարազատաց Մայր Աթոռոյս՝ որդւոց մերոյ սիրելեաց ի Քրիստոս զՕխսուսաւանդն մեր նուիրեալք ողջոյն՝ և զԱստուածային բազմապատիկ օրհնութիւն։

Ի հաւատի ազգերաց տեղեկացաք, զի յետ լրանալոյ սահմանեալ ժամանակամիջոցի պաշտման Մեծագոյն նախորդաց Զերոյ՝ Զեզ վիճակեալ է ընտրութիւնն ի նոյն պաշտօն Անդամակցութեան Քաղաքական Ժողովոյ Ազգային Վարչութեան Հայոց Տաճկաստանեայց՝ ըստ կանոնաց Ազգայնոց Սահմանադրութեան։ Ուրախ եմք մեծապէս, Մեծապատիւ իշխանաւորք, զի Դուք պէս պէս բարեմասնութեամբք Զերովք արժանացեալ մեծի հանդիսան և համահրաւոյ Երեսփոխանական Ժողովոյ Ազգիս՝ որ ի Տաճկաստան՝ հրաւիրեցայք ի ծանրակշիռ այդ պաշտօն պատուաւոր եւ անհրաժեշտ, զի բարեպաշտութիւնք Ձեր՝ ըստ Ձերում եռանդուն և ողջմիտ ազգասիրութեան՝ ո՛չ դադարեսջիք երբէ՛ք ի խորհելոյ և ի տնօրինելոյ զոր ինչ օգուտն եկեղեցւոյ մերոյ և Ազգի պահանջէ՝ ընդ նախագահութեամբ Բարձր Սրբազան Պատրիարքի՝ յաւէտ սիրելւոյ մերոյ։ քաջ ի միտս առեալ թէ՝ յայսմ ժամանակի՝ առաւել քան երբ և իցէ՝ կարօտին Ազգ մեր և եկեղեցի՝ աշխուժէ հսկողութեան Ձերում և անձնուէր աշխատութեանց ի սփոփանս բազմաչարչար Ազգիս մերոյ սիրելւոյ, զորոց զգիտիսցին ընկալչիք անուշտ յաստիս՝ յերախտագէտ մերազնեայց, և ի հանդերձելումն՝ զվիւոյ հատուցումն բարեաց ի Պարգեւատուէն ամենեցուն ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ։

Արդ՝ կարդալով ի վերայ Ձեր զնորս Հոգւոյն Սրբոյ՝ մաղթեմք յԱմենաբարձրելոյն Աստուծոյ տալ Ձեզ՝ հոգեւոր որդւոյդ մերոց սիրեցելոց գկարողութիւն հոգւոյ և զընդարձակութիւն սրտի՝ առ բարւոք և արդիւնաւորապէս վարել զայդ պաշտօն Ձեր ծանրակշիռ, ցանգ պարզելոյս հանդիսանալ առաջի Աստուծոյ և մարդկան և այնպէս յաջողութեամբ պատկել գակնկալութիւն ընտրողացն զՁեզ՝ պատուելի Երեսփոխանաց Ազգիս, որոյ վասն եմք և Տնամք միշտ

Ամենաջերմեռանդ աղօթարար
ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Համար 49
Ի 26 Յունվարի 1888 ամի Փրկչական
Եւ ի թուականութեան մերում ՌՃԼԵ
Ի Սբ. Էջմիածին

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն ժողովն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ զբաղեցաւ նաեւ հետեւեալ խնդիրներովը։

Ժողովն՝ Ռուբինեան Արժ. Ամբրոսիոս վարդապետէ ստացաւ հարկ եղած բացատրութիւններն այն հանդանակութեան հաշուոյ խնդրոյն վրայ զոր յառաջագոյն կատարած էր ի Ռուսաստան և այս մասին կարեւոր տնօրինութիւններ ընէլէ յետոյ, հաստատեց Տ. Ամբրոսիոս վարդապետի ընտրութիւնն ի պաշտօն առաջնորդութեան Բաբերդի։ Ժողովը միանգամայն նոյն առաջնորդութեան միացուց վիճակին Ս. Քրիստափոր վանուց վանահայրութիւնը։

Զարսանճաքի առաջնորդական տեղապահ կարգեց Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց միաբաններէն Եսայեան Արժ. Կարապետ վարդապետը։

Դատաստանական խորհրդոյ եկեղեցական անդամներէ մին հրաժարած լինելով, ժողովը նոյն խորհրդոյ անդամ կարգեց Տ. Վահան քահանան։

Ընթերցաւ ազգային ընկերութեանց կանոնագրոյ քննիչ պաշտօնէական յանձնախմբին տեղեկագիրն, որուն կցուած էր տիպար կանոնագրի մը ուրուագիծն և ընդունելով զայն, յանձնեց Տնտեսական խորհրդոյ որ Կրթական և Ելմտական տեսչութեանց գործակցութեամբ քննէ ընկերութեանց կանոնագրերն և ըստ տեղեկագրի՝ կարեւոր բարեփոխումները սահմանելով ներկայէ խառն ժողովոյ որոշման և վաւերացման։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտեսական խորհուրդն երէկ իւր Դ. նիստը գումարեց ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և քանի մը խնդիրներ տնօրինելով ի մէջ այլոց որոշեց փութացնել մայրաքաղաքիս Թաղ. խորհրդոց հաշուական միօրինակութեան համար շինուելիք հաշուականոնիպար—տուարին պատրաստութիւնը։

Հրատարակուեցաւ Բաբբասան Մանկանց պատկերազարդ հանդիսին Լ. հատորի Դ. թիւն, հետեւեալ բովանդակութեամբ։

Վիթխարի թռչունը—Հպարտուհի և համեստուհի — Թանկագին նուէրը — Ֆէրտինանտ որ Լէսլբս եւ Բանամայի պարանոցին պեղումը—Թղթակցութիւն մը—Ամպերքն ինչ օգուտ ունին—Համառօտ տեղագրութիւն Երուսաղեմի—Պատռած վերարկուն։

— —

Հրատարակուեցաւ Տնդէս ամսօրեայ հանդիսի դեկտեմբերի թիւն, հետեւեալ բովանդակութեամբ։

Սրտ. Տնտ. Մրուտիւն—Կրէչէմի Օրէնքը—Մանկանց համար օգ եւ սնունդ—Մազերը ներկելու վնասները—Բանկոնանն առաջնապահիկ տեսակէտով—Նորասիրութիւն—Հաւաքածոյ գեղեցիկ խօսքերու—Ծխախոտ—Տպագրց ձայն ձեռքի գործածութիւնը—Գիւղատնտեսական — Թթած կարագի համը ջնջել—Փայտեղէն կարասեաց որդերը ջնջել—Զանազան օգտակար դեղեր (Գերմաներէնէ)։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Սկիւպի կառավարիչ անուանեցաւ Շեքորաի Նախորդ կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա։

Սէրէզի կառավարիչ անուանեցաւ Սկիւպի Նախորդ կառավարիչ Նէճիպ փաշա։

— —

Իւլալի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Այտընի Նահանգին տրոց տնօրէն Ալի էֆէնտիի։

Սալխէի աստիճան՝ Այվաճըգի գայմագամ Լութֆի պէյի և Պոլսոյ Նախնական տաճի հուգուգի երկրորդ ճիւղին առաջին քարտուղար Թէվֆիգ պէյի։

— —

Զորրորդ կարգի սէֆիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Էվգաֆի Նախարութեան իւղ հայթայթող Եանբօ Դոմբէլ էֆէնտիի և Սեբաստիոյ երկրորդական վարժարանի առաջին ուսուցիչ Ատաուլլահ Հիլմի էֆէնտիի։

— —

Պ. ՏԸ ՀԻՐՇԻ ԻՐԱՒԱՐԱՐՔ

Յարմանի է թէ Պառոն տը Հիրշի հաշուական ծանուցեալ խնդրոյն կարգադրման համար կայս. կառավարութիւնն իւր կողմէ իրաւարար կարգած էր Վսեմ. Հասան Ֆէէմի փաշան և Վսեմ Վահան էֆէնտին։

Արդ. Պառոն տը Հիրշ ծանուցած է առ Բ. Դու�թէ իւր կողմէ ևս իրաւարար կարգած է զՊ. Պրիւնէ, Ֆրանսայի Նախկին Նախարարն և զՊ. Ժագօպս, պելճիքայի Նախկին Նախարարն։

Պառոն տը Հիրշի իրաւարարք ապրելի սկիզբները մայրաքաղաքս պիտի գտնուին և խորհրդակցութիւնք պիտի սկսին նոյն ամսոյ 10ին (Ն. Տ.)։ Խորհրդակցութիւնք պիտի աւարտին երկու ամսուան մէջ։ Ըստ տրամադրութեանց իրաւարարութեան դրոյն, եթէ իրաւարար դատաւորք իրենց մէջ չհամաձայնին, հինգերորդ մը պիտի ընտրեն, որուն տուած որոշումը վերջնական կերպիւ պիտի ընդունուի։

— —

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Պէրութէն առնուած նորագոյն լուրեր քիչ շատ տկար լոյս մը կը սփռեն Դամասկոսի միջադէպին վրայ, ցոյց տալով թէ ֆրանսական դեսպանատունէն հասած տեղեկութիւնք ամբողջովին չեն համապատասխաներ բուն իրողութեան։ Կ'ըսուի արդարեւ թէ Դամասկոսի երկրորդ միջադէպին շարժառիթ եղած են այն Աղճէրիացիք որք ֆրանսական հիւպատոսարանն ապաստանած էին և նախայարձակ եղած են քանի մը թուրք ոստիկանաց վրայ որք անտի կ'անցնէին։ Աղճէրիացիք բռնելով ոստիկանները՝ քաշկռտելով հիւպատոսարան տարեր են զանոնք։ Կատարուած հարցաքննութիւնն ճշմարտութիւնն երեւան պիտի հանէ անշուշտ։

Այս առթիւ Լ. Հէրալտ կը յիշէ բազում տարիներ առաջ երեւելի թուրք դիւանագէտի մը (որ այժմ մեռած է) սա խօսքը, թէ դիւանագիտական ամենէն աւելի կնճռոտ խնդիրը լուծել շատ աւելի հեշտ է քան միջադէպ մը որուն մէջ մասնակցութիւն ունին հիւպատոսական դէպք մը մէկ կողմէն, և ղաբիլէ մը միւս կողմէն։ Այսպիսի պարագայից մէջ դժուարութիւնը երկու կէսի վրայ կը կայանայ։ Նախ ճշմարտութիւնն երեւան հանելուն և երկրորդ՝ լուծելի խնդրոյն մէջ երկու կողմանց հաւար ալ արժանապատուութեան խնդիր գտնուելուն վրայ։

— —

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Ոստիկանութեան նախարար Քեռամիլ պէյի հիւանդութիւնը սաստկացած լինելով, Ն. Վսեմութիւն մէկ քանի օրէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ։ Արդ. ցապաքինումն Քեռամիլ պէյի, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ ոստիկանութեան Նախարարի պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ Ն. Վսեմութեան եղբայրն Արիֆ պէյ, կառավարիչ Բերայի։

— —

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին Նախագահութեամբ և Պետական խորհրդոյ Բարձր. Նախագահին, Արտաքին գործոց, Դատական ու Կրթական Վսեմ. Նախարարաց անդամակցութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ և երկարօրէն խորհրդակցեցաւ պուլկարական խնդրոյն վրայ։

—Պուլկարական գործակատար Տր. Վուլքովիչ երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— —

ՊԱՇՏՕՆԵԻՔ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս յայտնի է, կայս. կառավարութիւնն որոշած էր կարեւոր օրէնքներ սահմանել այն քննութեանց համար զորս քաղաքային պաշտօններ խնդրող անձինք պարտին տալ։ Այս մասին ցարդ վերջնական որոշում մը տրուած չէ եւ կրսուի թէ պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովն այժմ դժուարութեան հանդիպած է, որովհետեւ իւր առաջին գործն եղած է պաշտօն խնդրող հարիւրաւոր անձանց կամ պատասխան տալ եւ կամ պաշտօն մը գտնել։

— —

«ՏԷՕԼԻ ԹԷՎԼԷՔՐԱՖ»

Կայս. կառավարութիւնն արգիլեց Տէյլի Թէլէգրաֆ լրագրոյ մուտքն ի Թուրքիա եւ ըստ այսմ հարկ եղած հրահանգը տրուեցաւ ամեն կողմ։

— —

ՄԱՔՍԱՑԻՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑԻ

Երէկ մեկնեցան մայրաքաղաքէս ի Մուսթաֆա Փաշա և ի Վրանիա՝ այն պաշտօնեայք որք պիտի կազմակերպեն այդ կողմերն հաստատելի մաքսային վարչութիւնն, որուն պէտքն զգալի է թուրքեսերպիական երկաթուղեաց միացման գծերու շահագործումն սկսուելու պահուն։ Իզմիրի մաքսատանց ընդհ. քննիչ Ռիզա պէյ անուանուած է տնօրէն Սիրիպ Վրանիայի մաքսատանց և Պոլսոյ էֆէնտի (որդի հանգուցեալ Վարդան փաշայի) թարգման մաքսային վերատեսչութեան, անուանուած է տնօրէն Մուսթաֆա Փաշայի մաքսատանց։ Այս երկու նոր վարչութիւնք պիտի կազմուին 80ի չափ պաշտօնատարներէ։

Գերմանական դեսպանատան նորընտիր առաջին թարգման Պ. Թէսթա, որ իւր պաշտօնին ձեռնարկած է, երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ։

— Բարձրագոյն հրամանաւ՝ այն մուրհակները, որք կարօտ ժողովրդեան բաշխուած արմտիքներու համար կառնուին, գրոշմի տուրքէ ազատ պիտի մնան։ Երմտական նախարարութիւնն ըստ այնմ հարկ եղածը ծանուցած է ամեն կողմ։

*—Կ'երեւի թէ ռումանական հիւպատոսարանը ծանր յանցանքներ գրուած է այն ռումանացի փաստաբանին (Եօրկիատիս Հէլէնիանօ) վրայ որ, ինչպէս պատմեցինք, հին պատոստրանի ծառաներէն ծեծուած էր՝ Պուքրէշի ընդդիմադիր կուսակցութեան պատկանող լրագրաց ոմանց ուղղած թղթակցութեանցը պատճառաւ։ Ցիչեալ թղթակից փաստաբանը նախընթաց օր ոստիկանական պաշտօնատունը տարուեցաւ, մինչդեռ միւս կողմէ նորա բնակարանը կը խուզարկուէր։ Կը լսուի

Նէսսեան 1, Յովհաննէս Մկրտիչեան 2, Կարապետ Ցարվէրդեան 2, Մ. Կ. Խաչիկեան 3, Գէորգ Մկրտիչեան 3, Մնացական Գէորգեան 3, Գէորգ Մ. Բալդեան 2, Յովհաննէս Տէր Յակոբեան 2, Գէորգ Մ. Գէորգեան 3, Յովսէփ Մ. Նահապետեան 3, Գրիգոր Հուզեան 1, Մ. Յ. Զօրաբեան 4, Յովհաննէս Մկրտչեան 2, Հ. Գ. Գէորգեան 2, Կարապետ Յովհաննէսեան 3, Գէորգ Պ. Յովհաննէսեան 2, Կարապետ Պ. Թադէոսեան 3 Յովսէփ Մ Յովսէփեան 5, Արմենակ Տէր Գասպարեան 2, Աղբատ սիմ 1, Գ. Տր. Նիկողոսեան 1, Եղիա Աւետիսեան 1, Հ. Յարութիւնեան 1, Մանուկ Մինասեան 1, Մկրտիչ Հայրապետեան 3, Շահրազ Գաբրիէլեան 4։

Ագնուապայլ Տիկնայք

Թագուհի Ս. Տր. Յովանեան 20, Ծաղիկ Յ. Էլիապեան 20, Մարիամ Տր. Մկրտչեան 4, Մ. Յ. Մկրտչեան 1, Ծաղիկ Կ. Պրետեան 2, Թագուհի Ս. Մ. Տր. Ոսկանեան 3։

Գումար 561 դրան կամ 425 ֆրանք։

ՍՈՎՆ Ի ՀԱՃԸՆ

Հաճնոյ ազգային Խառն Ժողովը տեղւոյն ժողովրդեան թշուառութեան վրայ հետեւեալ ողբակէզ նամակը ղրկած է մեզ.

Յայտնի է թէ Ասիոյ վեց նահանգաց մէջ տիրող երաշտութիւնը թշուառութեան մատնեց նոյն նահանգաց ժողովուրդն և թէ այլ եւ այլ կողմեր հանգանակութիւնք լինելով հետզհետէ ղրկուեցան Բնաւ նկատողութեան չառնուեցաւ սակայն Հաճընի գաւառակի ժողովրդեան վիճակը։ Հաճընի գաւառակն, որ 25000 բնակիչ ունի, ապառաժուտ տեղ մը չլինուած է։ Ժողովուրդը չի կրնալով այդպիսի անբարերար երկրի մը վրայ երկրագործութիւն ընել, ստիպուած է տարւոյն ինն ամիսը թափառիլ շրջակայ գաւառաց մէջ և քիչ մը դրամ հայթայթելով իւր հայրենիքը վերադառնալ եւ ձմեռուան հարկաւոր ուտեստ պատրաստել։ Այս տարուան երաշտութիւնն այդ միջոցէն ալ զրկեց զանոնք եւ խեղճ Հաճընցին այսօր բոլորովին անօթի է եւ այս պատճառաւ ենթարկած է այլ եւ այլ հիւանդութեանց։ Ժողովրդեան արդէն ազքատ դասն մեծ բազմութեամբ կը մուրայ կարգ մը չոր հաց գտնելու համար, սակայն իրեն ողորմողներն ալ արդէն կարօտ լինելով, բոլորովին թշուառութեան կը մատնուի։

Հակառակ ամեն դիմումներու Հաճընի ժողովուրդը ցարդ ստացած չէ ոչ է նը պատառ։ Առաջնորդն Գալանճեան Գեր. Յովհաննէս եպիսկոպոս ստիպուեցաւ մինչեւ նահանգին կեդրոն երթալ սակայն տակաւին յայտնի չէ Ն. Գերապատուութեան այս ձեռնարկի արդիւնքը։

Մարդասիրներն օգուտ քաղելով իրաց այս վիճակէն ամեն մէջտեղ առած են անօթի ժողովուրդն որպէս հաւատ։ Մէկ քանի միսիոնարներ չենք մ'սկսած են կառուցանել եւ միայն բողոքական եղողները կը բանեցնեն անդ եւ կ'օգնեն ամեն կերպիւ։ Հաճընցի ազգայինք այլ եւս չկրնալով դիմանալ անօթութեան և ոչ է կողմէ օգնութիւն մը չունենալով ի հարկէ ստիպեալ իսկ իւրմը բողոքականութեան կը դիմեն։ Ոմանք ալ հռոմէականութեան կը դիմեն, որովհետեւ հռոմէական կղերը կը խոստանայ թեթեւցնել պէտէլթի տուրքը։

Ահաւասիկ Հաճընցին չունենալով ոչ է օգնութիւն թէ' կառավարութենէն և թէ ազգէն, կամ իսկ իսկ օտար կրօնքներու պիտի դիմէ և կամ սովամահ պիտի լինի։ Ուստի մեզ ուրիշ միջոց մնացած չէ բայց եթէ հրապարակաւ դիմել մարդասէր անձանց և կոչումն ընելով նոցա խղճին և մարդասիրութեան գթութիւն հայցել Հաճընի այս տարաբաղդ գաւառակին վրայ որոյ 25000 ժողովուրդն առ ի չգոյէ ապրուստի և այլ պիտոյից մատնուած են վերջին ծայր թշուառութեան։

Անոյամբ Ազգ. Խառն
33 յունվար 22 Ժողովոյ Հայոց Հաճնոյ
Հաճընի (Պոստաքրոնիկոն)

* * *

Նմանապէս, Հաճնոյ ամեն հասարակութեան գլխաւորը հետեւեալ հեռագիրն ուղղած են առ Վեհ. Սուլթանն.

Խաքիրայը Շահունէյէ

Գաղտիրզ սէնքիսթան վէ երիմի պէշ պլն նուֆ ւս ֆագիր իւլ հալ պիր էհալիտէն իսթարէթ օլուզ, էքսէրիսինին իշէսի Զուբուրովտան իքէն պու սէնէքի գուրագլզ եիւզիւնէն ընֆրնան զիւատէսի էլէվմաճ վէ պիրլամ եիւրէք տայանմազ պիր հալտէ օլուզ, իլէրուտէ թէլէֆաթա եիւզ թութաճագլարը միւշահէտէ օլտուզունտան, լութֆէն իմրալ իճապը զրմնընտա էհալիի մէրդումէ նամնա մէրահիմ վէ էշֆագը ճէնապը Բաուիշանիյէ տէխալէթէ իմթիսար օլուռնտու ֆէյման։

Միւֆթի գաղա Հաճընի
21 քեանունի սանի 303 Բէյսը բուհանի
Հաճընի Գաթոլիք
Բէյսը բուհանի Մէրիսատ
Բրօթէսթան Միլլէթը Էրմէնիան

Թարգմանութիւն հեռագրի

Գաւառակնիս ապառաժուտ է և կը բաղկանայ 25000 աղքատ բնակիչներէ։ Մեծ մասն իւր ապրուստը կը ճարէ Զուգուրովա կոչուած տեղէն։ Այս տարուան երաշտութեան պատճառաւ ժողովրդեան կէսէն աւելին անօթի ծարաւ է ու սրտաճմլիկ վիճակ մ'ունի։ Կը վախցուի թէ ապագայն սովամահ լինին։ Ուստի, յանուն նոյն ժողովրդեան Կայսերական գթութեան դիմելու կը հարմարակինք ի պարտ ու պատշաճ տնօրինութիւն։

(Պոստաքրոնիկոն)

Ս. ՍԱՐԳԻՍ ՏՕՆԸ

Ս. Սարգիս Հայաստանի մէջ ջերմեռանդութեամբ պաշտուած, թերեւս անհամեմատ առաւելութեամբ, սիրելին ու սրբագոյնն է։ Ուրեք ուրեք եկեղեցիներ կանգնուած են ի պատիւ և ի յիշատակ այդ սուրբին։ մեր պատկերահանք կը նստուցանեն դնա սպիտակ ահիպարանոցի մը վրայ, որ ամենուն ամեն տեղ օգնութեան կը հասնի, իր կինն ու տունը մոռացող պանդուխտն ի տուն կը դարձնէ, աղջկանց խնդրուածները մատաղիւր կը լսէ . . .։

Բայց ո՞վ է այս սուրբ Սարգիս։ ոմանք յիշատակարաններու կրթնելով՝ չեն գտներ ի նմա այն քաղցրութիւնը զոր կ'զգան Հայաստանցիք այս շաբթու։ իսկ այլք, գաւառացիք առ հասարակ, ազգային աւանդութեանց մէջ կը գտնեն այս Սուրբն, որ սուրբ ըլլալէ առաջ քաջ է, եւ թերեւս այդ պատւոյն բարձրացած իր արիութեան շնորհիւ։

Արդ, ըստ ազգային աւանդութեան, այս քաջն ապրած է Բիւզանդեան կայսրութեան ժամանակ, թերեւս Յուստինեանց օրեր. 40,000 հայաստանցի քաջեր օգնութեան կը կոչուին. Հայաստանէն կը ղրկուին քառասուն հոգի՝ իւրաքանչիւրն հազար հոգւոյ արժողութեամբ։ Այս քաջերն ընտրանօք զատուած են եղեր. Սարգիսն հայական տիպարի առաւելութեանց մարմնացումն է, այնպէս որ Բիւզանդիոնի արքունիքն ապշած կը մնայ ի տեսիլ այն ահեղաշուք կերպարանաց։ Բիւզանդեան նենգութիւնն հնարքներ ձեռք կ'առնու, հայ քաջերու երեսունեւհինն ալ անկողնէն ի գերեզման կը ղրկէ, և միմիայն այս վատ դաւաճանութենէն կ'ազատի Սարգիսը։ Կ'ըսեն թէ եղեռնի աղջիկ մը որ տխուր պաշտօն ունէր իւր սուրբ ձեռքերն այն քաջին արեանը մէջ թաթխելու, մինչդեռ սպանութեանց որոշեալ ժամուն կը նայէր իւր առջեւը ձգուած պղտպատէ օրոն և երբեմն ալ փառաչուք քաջին՝ որ կը նկնէր խաղաղ անմեղութեան և հայկական ողջախոհութեան գերկը, դողդողաց սրտաթունդ, ի գորով խանդաղատեցաւ և յարտասուս փղձկելով, կրակէ արցունք մը Սարգսի այտերուն վրայ կը գլորի։ Հայաստանցի քաջն է ընդոստ քնէն կը զարթնու և կը գտնէ իւր անարիւ մերեւ պաշտօնով դահիճ մը՝ գիրով հրեշտակի փոխուած։ «—Ի՞նչ կայ։—Ադատէ կեանքդ և դիս։» Ալ դո՛ւբ գիտէք, Մարմարայի նենգող ալիք, թէ ինչպէս անցաւ մեր քաջն իւր սօս սպիտակաւն ասիական եղերք՝ ունենալով անոր գաւակին վրայ գիրոտ հեղեռնէին։

Գրաւոր յիշատակարանք և սրբանուէր Եղեբարն ինչ որ ալ ըսեն, սա յայտնի է՝ որ Հայոց սրտերուն վրայ այս շաբթուան պաշտուած քաջն Վարդ Սբ-ոյն Սարգիսը չէ։ Ինչ որ էր երբեմն Հիմէն պատանին Ամենանցւոց մէջ, Նոյն է և Ս. Սարգիսն մեր գաւառացւոց մէջ. հարաստեկան հանդէսներու մէջ Հիմէն, իբրեւ պաշտպան հարսանեաց, սրտերանդն ուղերձներ կընդունէր, Սարգիսն ալ տակաւին այսօր իր շարականաւոյ գնութիւն կը կոչուի մեր հարսանեկան վերջինթեր օրը մինչ հարսն ու փեսան, կարմիր և սպիտակ ձիերու վրայ նըստած, եկեղեցիէն ի տուն կը տարուին Հայաստանի մէջ։

Հապա իւր ծո՞ւմն։ Սարսափելի է այս. թարմ և թառամ սրտեր փորձած են զայն. նորատի աղջկունը իւր պոռոտ երկուշաբթիէն սկսեալ մինչեւ չորեքշաբթի ցերեկ անսուաղ կը կենան առանց հացի և ջրոյ. շատ յանդուգն կիներ ալ նորը կ'ընեն մինչեւ շաբաթ առաւօտ։ Չորեքշաբթի ցերեկին մասնաւոր ժամերգութիւն կ'ըլլայ, յետ որոյ խոսեցեալ աղջկան շնչաւորը տօնելու կուգան իւր կեսուրն և դրացի խաթունները, հատընտիր կերակուրներ և մասնաւոր նուէրներ առած։ Այս ամենը կը կատարուին յանուն Ս. Սարգսի՝ լռելեան խոստովանելով դնա իբրեւ պաշտպան սուրբ հարսանեաց. իսկ վեցօրեայ ծոմն յատկապէս նուիրուած է ի գլուտ կորուսեալ հարարուած արանց և ի դարձ ընդ երկար պանդխտելոց։

Այսօր ևս, մինչ այս տողերը կը գրեմ յիշատակիդ նուիրական հօթեկին մէջ, օ՞րշաբ սրտեր անհուն իղձերով կը կապուին քեզ, ո՞վ Սարգիս։ Գիտե՞ս թէ օ՞րշաբ ուժերը կ'սպառուին Բիւզանդիոնի մէջ ուստի սպիտակաւդ Մարմարան կտրելով ազատեցար, և քանի՛ քանի կեանքեր կը մարին պանդխտութեան մէջ։ Ով ինչ կ'ըսէ թող ըսէ. ես զքեզ հայաստանցի սուրբ և քաջ սպառազէն կը դաւանիմ. նոյն հաւատքն ունէի մինչդեռ Նիկիոյ ծովակին քով Մինչգիւղի եկեղեցւոյն պատին տակ պատկերիդ առջեւն էի։ Նոյն հաւոզմամբ նուիրեցի քեզ հայկական ձի մը։ և ահա այսօր ալ ուրիշ ահիպարանոց մը կը զրկեմ քեզ Պեգասսէն աւելի մրրկոտն, հողմէն առաւել սրաթեւ։

«Որոտայ ի դաշտի եւ վրընկելով դարը հատանէ.
Ելանէ զօրութեամբ դիմագրաւեալ ի պատնրազմ,
Անվեհեր ի ճարճատել նետից, անդարձ ի յերկաթոյ։
Շողան աղեղն եւ սուսեր, չկտրէ զնովաւ տէգ ընդ վահան
Ինքն անհանդարտ խրոխտ մինչեւ ուրեմն հարկանի փող.
Եւ իբրեւ փող հարկանիցի, վաշ վաշ կարգայ վազս առնելով
Եւ փոքրչելով՝ ի հեռուստ առեալ ըզհոտ պատերազմիս։»

Այս ձին նատէ՝ այսուհետեւ մինչ դեռ մեր կորուսեալ պանդուխտներն օրհնելու եղնես։

17 փետր. 1888 ՀՐԱՆԴ
Սկիւտար

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՆՔԵՐ

ՀՈԳԻՈՑ ՎԱՆՔ (ԱՆՁԵՒՈՑԻՐ)

Բ.

(Շարք. Երէկի թուէն Լ. Ամբ.)

Ս. Բարթուղիմէոս Առաքելոյն չինած մատուռը մեծցուցած ու գեղեցիկ տաճարի մը վերածած են Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ ու Տրդատ, որ այս վանքին վրայ մասնաւոր սէր մ'ունէր ու կտակրած էր որ զինքն այս վայրը թաղեն։ Իւր կտակին համաձայն ալ վանքին դրանը դիմաց փոքր պարտէզի քով Տիգրիսի ափանց վրայ մատրան մը մէջ ամփոփուած է. իւր տապանաքարն եղած է մի խաչ զոր օծած է Առաքեալը։

Մատուռը Ս. Յովհաննէս կը կոչեն Տրդատի քրիստոնեայ անունովն ու ամուլ կանայք ուխտի կ'երթան անդ արու զաւակ խնդրելով. դրսի պատի վրայ ալ քարեր կը փակցնեն, եթէ փակի՝ ընդունելի կը նկատուն իրենց ուխտը, եթէ չփակի՝ ուրիշ տարիներ ալ ուխտի գալու խոստում կ'ընեն։

Տրդատ արդէն թէ՝ Ս. Պատկերի ու թէ սոյն մելամաղձոտ վայրերու սէրէն դրդուած, գողտրիկ տաճար մը շինած է յանուն Ս. Աստուածածնայ փոքրիկ գմբեթով մը, նոյնպէս կրով շինուած կամարաձև քարուկիր քանի մը սենեակներ, թոնիրի տուն՝ որոյ մոխիրը կ'աւանդեն թէ կաղ դև մը կը թափէ՝ որուն Մոխրահան անունը կուտան. դեռ մնահաւատութիւնը մեծ տեղ ունի հայ ժողովրդեան սրտերու մէջ։ Ակից իբր 7—8 առաջ Պոլսէն Հաճի Արթին անունով ուխտաւոր մը Հոգւոց վանքն երթալով ամսոյ չափ անդ կ'անցունէ, շարունակ աղօթելով ցերեկները, միշտ նոյն հաւատքով թէ պիտի տեսնէ զկաղ դևն, ու իւր բաժինները հացի լաւ մասը սանդուխի ոտքը մութ տեղ մը կը դնէ կաղ դևը մեծարելու. սակայն վանքի մշակներէն խորամանկ տղայ մը կաղ դևի դերը կը խաղայ. բարեպաշտ ուխտաւորն երբ պատարագողչէք կուտայ վանահօր՝ յատուկ ծրարի մը մէջ պահած 20 հատ մէկ ղրուշնոց ալ կը յանձնէ անոր խընդրելով որ կաղ դևին համար ծախսէ զոր ժամանաւորաբար նոյն նպատակին համար ժողված էր։

Հոգւոց վանքն՝ Հայաստանի ամէն վանքերէն աւելի բարձր ու մեծ նշանակութիւն ունի թէ՝ իրական պատմական տեսակէտով, ու թէ իր մէջ ունեցած երբեակ սուրբ յիշատակներով. Ս. Գրիգորը, Կենդանագիր Ս. Պատկերն, և կենաց Փայտի մի նշխարքը կը կապէն ամբողջ Հայաստանցւոց սրտերն այս վանքին։ Ս. Գրիգորը մեծամեծ բժշկութիւններ ալ ընէր զատ, արտերուն հնձոց վնասող խլուրդներու և մարախներուն ալ չնչող է. ուստի Վասպուրական նահանգի ո՛ր գաւառի մէջ որ ճարակող ախտ կամ ամարան վնասակար կենդանիք երեւան գան, յատկապէս Ս. Գրիգորը կը խնդրուի, զոր վանահայրը, կամ Կանդուարի բահանայ Տ. Մովսէսն առած կը տանին, եւ կամ ախտաւոր գեղերու, կամ վնասուող արտերու մէջ բանալով, խաչահանգիստ կ'ընեն, ու ժողովրդեանէն հարիւրաւոր, երբեմն հազար ղրուշներ առած վանք կը վերադառնան։

72-73 թուականին, երբ Տրդատաղի մեծ որդին Ավտալ թողած էր վանքիս պահպանութիւնը, գիշերային Մէբտիսի կողմերի բրդերէ տանի չափ զնեալ վանքը կը յաջողին մտնել, ու վանքի բազմաթիւ խաչերն, ընդ որս նաև Ս. Գրիգորը թալանել։ Այս վանքի թալանումը մեծ չփոթ պատճառեց ամբողջ հայութեան մէջ, որի լուրն առածին պէս Պոլսի Պատրիարքը Բ. Դուռը դիմած ու ազդու հրամաններ ղրկած էր գաւառի կուսակալաց. Ամեն. Խրիմեան Հայրիկի սրտագին ջանքերը միանալով իր Պատրիարքական ջանքերուն, յաջողեցաւ վերջապէս գտնել Ս. Գրիգորն ու վանքի խաչերը, սակայն Վանի Առաջ. Պողոս եպիսկոպոս առարկելով թէ շատ ծախքեր ըրած է անձնական զանոնք գտնելու համար, իբր 1-2 լիտր արծաթ խաչեր իր քով կը պահէ դեռ, եթէ խաչ լինելու վիճակէն ելած չլինին այժմ. Վանահայրը շատ խնդրած է զանոնք, սակայն չըկընայով վճարել փոխարէնը, դեռ պիտի մնան Պողոս եպիսկոպոսի քով։

Ս. Համբարձման ու Վարագայ Ս. Խաչի տօներուն կը լինի ուխտագնացութիւն Հոգւոց վանքի, ուր կը դիմեն երկսեռ բազմութիւն մը բարեպաշտաց, բազմաթիւ գաւառներէ. ի մէջ այլոց Շատախի թաղեցիք, իրենց խատուտիկ դլուխներով, լաւ պարեր կը խաղան վանքի հացատան տանիքի վրայ ու մինչեւ լոյս նոպրան ու ղարանն կը փչեն, զանազան հայ խաղեր կանչելով. կանայք ալ շատ անգամ կը մասնակցին այս խաղերուն ու խառն կերպով բոլորշի նշան մը բռնած կը պարեն շատ ժամեր. ժողովուրդը մանաւանդ կանայք լաւ նուէրներով կը յաճախեն Հոգւոց Վանքն, ու ամէն մի Տօնի, 1500-2000 ղրուշ դրամի հասոյթ կը գոյանայ։ Նորատուցիք ալ իրենց քաջ յաղթանդամ հասակով դիւցազնութեան օրինակներ կը պահեն դեռ. այո՛, քաջակազմ ու առողջ է այս ժողովուրդը, սրտոտ, քինախնդիր, և որչափ որ մեծ յարգանք ու յոյս կը տածեն Հոգւոց վանքի մասին, գոնէ քիչով ալ բաւականութիւն չեն ստանար իրենց զգացմանց։

Հոգւոց վանքը բացի վերոյիշեալ Մզրաէն, ունի նաև մասնաւոր հողեր գաւառների մէջ։ Հայոց-Զորի Աստուածաշէն գեղի մէջ մի շատ ընդարձակ հող ունի՝ որ տարին 40 չափ ցորեն հասոյթ կը բերէ։ Վանքի յիշատակարանի մէջ կարդացի որ Պաղտատի Ամիրան իբր 6-800 տարի առաջ, մի բորոտութեան հիւանդութիւն ունենալով, շատ բժշկաց դիմած ու ոչինչ օգտուած, կը լսէ վանքի բժշկութիւնն ու խումբ մը հեծեաներով ասոր Ս. դուռը կը դիմէ. բորոտին ապաքինելով իւր հիւանդութենէն, շատ նուէրներ տուած է վանքին ու Պաղտատի մէջ քանի մը խանութներ ալ վանքին ըծայած է, որոց հասոյթները դեռ մինչեւ մօտաւոր ժամանակներ վանքի Վանահայրերն ստացած են. սակայն, հիմա չգիտեմ ոչինչ այդ մասին, թէ վանքի հոգածուները կամ Ազգ. Պատրիարքարանն հետաքրքրուած ու խնդամբ տարած են այդ խանութներուն։

Վանքս ունի բաց ի 60-70 սեւագրուարներէ, նաև 700ի չափ ոչխարներ, որք ճարակելով լերանց իւղոտ արօտները, լաւ ալ իւղ, կաթ ու պանիր կ'արտադրեն։ Վանքիս կաթի նման իւղոտ կաթ քիչ տեսած եմ Հայաստանի ուրիշ կողմերը։ Վանքիս ոչխարների վրայ յաւելում կը կրեն (բացի գառներէ և ուլերէն որք մօտ 2-300 կը լինին) նաև շատ մատաղներ, զորս կը ժողվէ վանքի ժողովարան երբ Ս. Գեղարդն այցելութեան հանէ գաւառներն. իսկ շատ իւղ ու պանիր նաև բուրդ կը հաւաքեն Անձեւացեաց երկիրէն, սակայն այս բոլորի փոխարէն Ս. Գեղարդով կը փոխարինեն, իսկ կրթական ու բարոյական՝ ոչինչով։

Վանքի վանահայրութիւն կընէ շատ տարիներէ ի վեր Արժ. Մատթէոս վարդապետ, որ 60ի մօտ տարիք ունի. Վանահայրը չնայելով իր ծերութեան իր ժողովուրդը պաշտպանած է բազաքական իշխանութեան առջեւ, ու շատ բրդերու ալ յարձակմանէ ազատած է մերթ վանքի, մերթ գեղերու ոչխարներն, ու այս բաներուն համար ալ քրդերու համակրանքն ըստացած է. Կասրիկի Տըրպաղ աղի հետ դատ ունեցեր, ու դան բանտարկեր, Աշիրաթներու մեծերու հետ բաւական լաւ յարաբերութիւն ստացած, երբեմն վանքի մէջ գիշերօթիկ վարժարան մ'ալ բացեր է, սակայն զարդիս միոյն քանի մը հովիւներ ու մշակներ կը բռնեն միաբանութեան ու աշակերտաց տեղ. ցաւալի է ըսել որ Վանահայր Ս. Հայրն իր շրջակայ գաւառներու մէջ վարժարան բանալու անփոյթ գտնուած է. 84 թուին հանդիպեցայ Փիրի-Պատալան ու Կողան գիւղերն, որք շատ զարմանալի ուսումնասիրութիւն մ'ունէին, Վանահայրէն ու Ս. Հայրիկէն քանիցս խնդրած էին վարժապետ մը, սակայն կարծեմ որ մինչեւ ցայժմ ալ նոյն փափաքով կը տոգորուին առանց կարենալ ունենալու. ես շատ տգէտ տեսայ զասնք, բայց կատարեալ բարոյականի տէր, հիւրասէր, իրենց իրաւունքը ճանչող, յարգող իրենց մեծերն, աշխատող, մանաւանդ թէ՝ քիզիքական և թէ բարոյական օրինակներ ընծայող ուսեալ ձեւացող անմիտներու. ամբողջ 20-30 գաւառներ այսպէս կը անին իրենց նախնեաց առաքինութեամբ։ Մեր բոլոր լաւ յատկութիւնները պէտք է գաւառաց մէջ միայն մնան։

Վանքի արեւմտակողմը կ'ինայ բլուր մը՝ որոյ ստորոտը շինուած է գերեզման մը. փայտաբեր արդու մը լինել կ'ըսեն որ ինքնաբերաբար փայտ կը բերէր վանքին ծառայութիւն մը ընելու համար։ Բլրակին վրայ կը տեսնուին մեծ շէնքի մը աւերակներ որք բեկորներ են բերդի մը զոր շինած է Հասան աղա անունով քիւրդ մը. բաւական տարիներ հոս նստած ու երբ սկսած է վանքին վնասել՝ ինքն ալ վնասուեր ու կործանուեր է իր բերդն ու անհետացեր է իր սերունդն։

Հոգւոց վանքը Վասպուրականի եռմեւելի վանքերէ մին է թէ՝ իւր նուիրական մեծ յիշատակներով և թէ իւր ունեցած հարուստ ազբիւրներով. կենդանագիր Ս. պատկերը շատ տարիներ ամփոփուած է սեղանաքարի ներքեւ. կ'աւանդեն թէ ասկից մօտ 100 տարի առաջ երկու լատին կղերականներ՝ լաւ հայերէն սովրած՝ վանքին կը միաբանին և տաճարի եռեւէն ական մը բանալով կը յաջողին մինչեւ Ս. Պատկերին մօտիկ՝ որոյ ճառագայթաբձակ լոյսն ամբողջ ձորը կը լեցնէ. աւելի մօտաւոր եկեղեցականն արդէն մահուամբ կը ցրտանայ. իսկ միաբանները տեսնելով այս լոյսը, կը վազեն կուգան, ու յապշեցուցակելով զմիւսն ի Տիգրիս կը նետեն. ու անոնք որ յապշեցակելու կուգան զՍ. Պատկերն, իրենք զոհ կ'երթան Ս. Պատկերին։

Հոգւոց վանքի մէջ կայ միաբան մի վարդապետ ալ Տիմոթէոս անուամբ, որ երբէք չհամապատասխաներ իւր կոչմանը. աւելի փոքրիկ-էօլուճէ մը, ֆէէէի մը դարձեր է խեղճ ժողովրդեան գլխուն, Ս. Գեղարդէն շահած ըստակները տոկոսով կուտայ գեղացւոց. կը վախեմ որ այս ոգէտ եկեղեցականը վատ օրինակ ընծայէ փօլիսաճութեան նորդուզի ժողովրդեան, որի ամեն մի անհատ բազմաթիւ ոչխարներ կը պահէ, ու ազատ է պարաքէ, փօլիսաճի չունի, հետեւաբար պանդուխտ ալ չունի։

Հոգւոց վանք շատ մեծ կրթական ծառայութիւններ պիտի ընէ ժողովրդեան եթէ Վանահայրերը վարժապետ տան գաւառին, որ ծարաւի է ուսման. 10-15 ոսկի, ու աւելի պատրաստ են գեղացիները վճարել, սակայն իրենց ծախքով, կը զլանան մեր հովիւները ժողովրդեան մէջ գիտութիւն ու լոյս տարածել. ինչ ապօրինի ընթացք։

Խ. Ն. ՈՍՏԱՆԻԿԵԱՆ

ԱՉԴ.

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Մարդայ հաստատեալ վարչութիւնը կը ծանուցանէ գրաշրջանարդիի ամեն վաճառականաց թէ գրաշրջանարդիի գնման ու վաճառման եւ ասոնց յարակից բոլոր ձեռակերպութեանց համար պարտին մի միայն դիմել գրաշրջանարդիի կեդրոնական գրասենեկին տնօրէնին, և կը յանձնէ միանգամայն թէ անոնք միայն կըրնան գրաշրջանարդիի ստանալ կեդրոնական գրասենեկէն որոնք կանոնաւորապէս ստացած են իրենց արտօնագիրը (Պէյրէ-բուխաթ-թէկզիրէսի։)

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
1403 3—3

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ԿԻՒՎՏԷՍԹԷ
Յուլիոս Միհրան Էֆ. Աբիկեան
Գին 100 փարա

Կը պարունակէ թուրք ձեռագրիւ գրուած այլեւայլ մոռեակ, ֆոխանակութիւն, ընկալութիւն, պայմանագիր, ֆոխանորդագիր, իմանախագիր, աղբերագիր, ընդհանրագիր, հեղագիր, բարեկամական եւ վաճառականական նամակներ, պատուանագիր և հաշիւներ. ընտիր կազմ եւ տպագրութիւն. հինգ հատէ աւելի առնողներու հարիւրին 25 զեղչ։

1549 3—3

ԳԻՐԾՆԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒ
Մաս Ա.
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ
Գրած՝—Վ. Նշան Թորոսեանի

Այս գործն՝ որ ուրիշ այսպիսի դասագրոց հետ բաղդատմամբ ոչ սակաւ առաւելութիւններ ունի, խոր հետազօտութեանց եւ երկար ժամանակեայ փորձառութեան արդիւնք լինելով՝ կրնամք մեծաւ վստահութեամբ յանձնարարել թուրքերէն լեզուի ուսուցչաց և ուսանողաց։—Գինն է 3½ ղրուշ, եւ կեդրոնատեղին՝ Կ. Պոլիս Կամուրջին գլուխը թ. 4, Օսմանեան գրատունը։ 1522 6—6

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Մ. ԱՃԷՄԵԱՆ
ԼՈՅՍ ԵՒ ՑՏՈՒԵՐՔ
Գին 5 ղրուշ
402 9—9

ՏՈՔԹՕՐ ԵՂՈՒԱՐԴ ՄԱՍԻՍ որ քանի մը տարիներ աստ և Անդրիանուպլիս բժշկութեամբ պարապելէ յետոյ Վիեննա ուղեւորած էր, այժմ կրկին Կ. Պոլիս հաստատեալ լինելով, ամեն երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Շաբաթ օրերը ժամը 7-9 Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դիմաց ԷՄԻՐԳԷՆԵԱՆ դեղարանը և 9-10 Պ.ը Ա.ի ճատաէսի ԹԻՒՐԲԻՃԷ դեղարանը կը գտնուի և հիւանդ կ'ընդունի։

Մասնաւոր դարման և խորհուրդ կ'ըստանան սատմոքսի, աղեաց, մորթի եւ ծննդա-միզական գործարանաց հիւանդութիւններէ տառապող անձինք։

1594 14—20

ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ՄԱՐՍԻԼԻԱ
Ընդ հովանաւորութեամբ Առաջ. Սենէկի
9 Սէնդ Վիքդուար փողոց 9

Արհեստական ուսմանց տեւողութիւնն երկու տարի է։ Սակայն նախապատրաստական տարի մը, անհրաժեշտ այն օտարականաց համար որք ըստ բաւականին չեն գիտեր Ֆրանսերէնն, յատկացեալ է երտասարդաց որոց նախնական կրթութիւնը շատ տարրական է։ Նուազագոյն տարիքն է 14։ Ցերեկեայ աշակերտաց 600 Ֆրանք, գիշերօթիկ 1900 Ֆր։ Դիմել վարժարանին տնօրէնին։ 1230 22—25

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց գործածել Հէնրի Միւռի Օշարան, բուժելու համար իրենց Ջղային հիւանդութիւնները, գլխու պտոյտները, քընատութիւնները, Ջղային ցնցումներն եւն։

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղատանց մէջ։ Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիա մեծ փողոց։ 776

ԼՈՒԾՈՂԱՒԹԻՒՆՔ

Անպատճառ կը բուժին քանի մը օրուան մէջ Աբէլի Դէլաֆոնթէյով։

Արէրիի դեղատուներն այսօր ճանչցուած են գերազանց դարման մը ընդդէմ լուծողութեանց, փորքշուքի, թանչքի, արիւներթութեանց և այլն։

Արէրիի դեղատուներն ընդունուած են նաեւ որ թիւրկներէ և չատ հիւանդանոցներու մէջ։

Արէրիի դեղատուներուն Ֆոսֆոլյանձնուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիային և Թուրքիոյ քաղաքային բժշկական խորհրդին։ այս վերջինն արտօնած է Պ. Արէրիի այդ դեղատները պատրաստելու և վաճառելու իրաւունքը։

Տուփին գինն է 2·25 ֆրանք (10 ղրուշ)։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղարան Վիլիզ, Ղալաթիա, Եիւքսէք Գալաբրիա, 68։ 1531 2—26

Ս ՓԱՊՈՒՔ ՌԷԻՆԻ

350—ԲԵՐԱՑԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ—350

Պօն Մարշէի քով (Լախկին տուն Շավէնի)

Միացեալ Գործարանաց մեծ վաճառատանց տեսարք, հաւատարիմ իրենց սկզբան որ է իրենց ապրանաց մթերքը վերանորոգել ամեն եղանակին, որոշած լինելով ծախս զոհողութիւններ ընել, յուն. 18|30էն սկսեալ կազմաւորած են արտասովոր վաճառում մը, գնորդաց համար յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։ Ուստի վստահ ենք թէ ամեն ոք պիտի փութայ առիթէն օգուտ քաղելով չափազանց զեղչեալ գնումներ ընել։

Ծան. Զմրան յառաջացած լինելուն պատճառաւ, ձմեռնային ապրանքները մանաւանդ մեծ զեղչով պիտի վաճառին։

Աւասիկ ի վաճառ հանուած ապրանքները։

Ամեն տեսակ Բրդեղէնք և Մետաքսէղէնք, Ֆրանսական և անգլիական ընտիր Կտաւներ, ամեն գոյնէ Ասդրաքան, սեւ և գունաւոր Թաշիչք, Ժանեակք, Մատամբոլ, Ամերիկան, Ասուիք, ահագին քանակութեամբ Գուլպա և Կօշիկ, Հովանոցք, Շապկիք, սուսայ Բամկոնակք, Սեղանի Անձեւոցք և Սպասք, Վերմակներ, Թաշկինակներ, Ձեռնոցք, Սեղմիրանք, և հազար ուրիշ նիւթեր արանց, կանանց և տղայոց համար։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԱՌԻԹ

Շրջազգեստի համար բրդեայ կտաւներ, կրկին լայնք, 4 ղրշ.նոց կանգունը 2¾ ղրշ.։

Գունաւոր ֆանէլա զուտ բրդէ, 4ը 2½։

Սեւ մերինոս զուտ բրդէ, 6ը 3¾։

Ֆանէլայէ ժիլէ զուտ բրդէ, սկսեալ 7 ղրշ.էն։

Ֆանէլայէ շապիկ արանց համար, սկս. 10 ղրշ.էն։

Արսորդութեան ժիլէ, սկսեալ 10 ղրշ.էն։

Մետաքս մնդուս ամեն գոյնէ, 5½ը 3½։

Բրդեայ ծածկոյթ, սկսեալ 25 ղրշ.էն։

Արանց համար շապիկ, սկսեալ 15ղրշ.էն, լաւ տեսակ։

Արանց զգեստներու համար Ֆրանս. կտաւ, կանգունը 15 էն։

Կանանց համար Ցերմակեղէնք կէս գնով։

Սեղմնի անձեռոցներ, 12 հատը 24 ղրշ.էն սկսեալ։

Աւեղնագործ

ՄԻ ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՄԸ

ԱՌՈՒՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մեքենացներն Ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եիւքսէք Գալոքրով, 120

Քարաքէօյի աղրիւրին դէմ. Ի ԲԵՐԱ, կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ. Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ Սինկէրի կարի մեքենային վերոգրեալները միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

(Շաբաթական) 1135

ՄՈՐԹԻ ՀԱՄԱՐ ԲՈՄԱՅԱ.

Պարտաւորեալ Գ. Մաւլէռէ

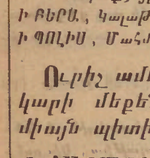

Այս բոմբան կը թժշկէ ԱՅՏՈՒՑՆԵՐԸ, ՆՇԱՆՆԵՐԸ, ՍԱՐԵՐԸ, ՎԷՐԵՐԸ, ԱՐԻՒՆԵՐԸ, ԹԱՒԻՐԸ, ինչպէս նաեւ մարմնոյ բոլոր հիւանդութիւնները, որոնց կը կասեցնէ մաքրութիւն, ոմանց կը թեմրիին և կուժոտէ պահելու։

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ.— Պարան, Ձեր բոմբան չուտով բուժեց գլխս մարմնոյս ամենայն ցաւերէն որ կը ծածկէր բոլոր մարմնս եւ աչքերս վերմանն եւ քիթս (Տիւսիի, Ռատիգանեան Սոմանոյ պատուիրակ ի Բարիզ, Բիւրէնէ Օռիանդալ։)—Պարան։ Դուք ամբողջովին բուժեցիք գլխս մարմնի անտանելի հիւանդութենէս, որով կը տառապէի չորս տարիէ ի վեր, (ՄԸՆՈՒ, բարապան ի Սիմէն-Կառա։)

Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհանուր կեդրոնատեղին է Ալիքեան դեղարանը, դեղագործ, դեղավաճառ ի Պոլիս։ կը գտնուի նաեւ գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

1519 5—15

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱՆՍ ՖՐԱՆՍԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

վաճառութիւն փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

PASTILLES DIGESTIVES —Այս հաբերները վիշի մէջ պատրաստուած են Զանրյուղերէն եկած աղով, ախորժահամ են և ազատիչ զարման մեր դիւրաբարութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS։ —Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, ամեն դեղերուն չշերեր վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ գրօշմը։ կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։ 668

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒՆ ՀԱՅՏՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գրոսքաբ), Բնական հանքային երկաթաջուրն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինաբի, 2, Պոլս փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԴԱՒԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՌԻՆ, Ատա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

621

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՒԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՈՑ

ԸՆԴ ՀԼ Ռէլլայ, Կ. Պոլսոյ Լ Օրթագիւղ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸՆ

ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Այլանա	2,000	Լէքանգ	4,500
Անդէլ	3,000	Մարէնկա	4.300
Ակա	1,500	Մարսաթի	2,500
Գասանա	3,500	Միլ	2,000
Գորտին	2,200	Նէր	2,000
Գավա	2,000	Պէնլ	5,000
Գէյրա	2,600	Պուլանա	2,000
Գայրան	2,500	Պրանգ	4,500
Գամէ	2,100	Սէրտ	2,000
Գանգ	2,000	Տաղիրիկ	1,200
Գոմ	2,700	Թայէրան	3,200
Ցիսա	2,500	Քանդէր	1,700
Տանին	1,800	Փիրզ	2,800
Էրանգ	2,600	Քիալթ	4,400
Ցրանգ	2,600	Քինալա	3,200
Ցալ	800	Օալլ	3,000
Ցիս	1,700	Ռամանա	5,500
Ցլամինկ	1,600	Ռամէզ	3.500
Կարիէ	3,500	Պայէրան	4,000
Եէգանա	3,200	Պարքա	2,000
Կոզ	1,800	Սիլվիա	2,000
Կրանա	2,200	Տրինգ	4,300
Հանկ		Քանան	1.200
Հէրա	3,000	Թ. Բիլլար	3,600
Հնամպկ	3,000	Թիլիր	1,300
Հնամէրգ	1,200	Թօլէտ	2,800
Ձէս	2,300	Ռանգ	3,600
Գէլ	2,000	Նէրաս	1800
Գոնը	2,200	Ջէրա	3,000
Լէ	2,000	Ջէր	4,000

Մասնաւոր չոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով բեռնաւորեալ է Հալէպ եւ Անվէրսէն, եւ Մարտ 3ին ասա կ'սպասուի։

Պորտոլիս չոգենաւը, նաւապետ Պրէնտիզ, ընդհանուր վաճառքով Հալէպ մեկնած է Փետր. 28ին եւ Մարտ 15ին ասա կ'սպասուի։

Քոնտ չոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով կը բեռնաւորի այժմ ի Հալ։

Ո-ղորդներու համար ուզն գ-ոյ-ոնինանկեցեալ

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ.

Ֆ. ՀԻԼՏ եւ ԻՒՏՕ

Գործակալք

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Մէյէք

551 Խան Ղալաթիա

BIÈRE, BIRRA, BIER

1887 տեկտեմբեր 31 ին վերջացուցած լինելով իմ պարմանագիրս Կրաֆի Ֆր. Շերայնը և Սոյնէ գարեջրի գործարանին հետ, 1888 յունվար 1էն սկսեալ Կ. Պոլսոյ հրապարակին եւ շրջակայից համար ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ անուանեցայ։

Bruder Reininghaus Graz-Steinfeld

ԳԱՐԵՋՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

Այսուհետեւ ըստ առաջնոյն իմ մեծարանոցներս լի պիտի լինին Սդէյնֆիլդի գերազանց եւ ճշմարիտ գարեջրով, թէ՛ չիշով եւ թէ՛ տակառակով, որ համաչափ գարեջրարեր մին է։

ՄՈՐԻՋԻՕ ՖՐԱՆՇԻ.

Գրասենեակ։ Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Վիդալիս խան,
Մթերանոց։ Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Էլլինի խանի կից։ 1512 14—25

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

ԱՆԱՆՁՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

500 ֆրանքանոց 2000 արքեթղթերու բաժանել

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին

և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին

Կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէդ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ։ Պ. լը Ակաժան արը Մոնդոյով (Ֆէլիքս), տարեւոր Պատուոյ Լեգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պլէէ (Լէոն) Պ. Դ. Ռոդիվալ (Դ. Ռոդիվալ և ընկերակցութիւն)

Գործերէ 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օսման (Վիզգոր) Պ. Պէլիբ (Լէօ)

ՏՆՕՐԻՆ Պ. Մաթիէօ (Մոսիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն և առաւելութիւններն են։

Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։—Թէկ դեռահասներուն տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գուէրի Ֆոնտիէին պարտութիւնց, ամենայն 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։—Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնորդն որ դեռ բոլոր ստակը չը վճարած մասնաբաժնի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. մեծագումարն ամեն անհանգստութիւն քառանալ, ամենայն ստացողաց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն։—

Խնայողութիւնն եւ վարկի ընդհանուր սնտուկին նպատակն է՝ սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հատնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

Խնայողութիւնն եւ վարկի ընդհանուր սնտուկին խնայողին կ'ստանայ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարզեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանին յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յանձնորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտութիւններ գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչոյ յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ

Յ. ԳՈՒՇՈՒՄՃԵԱՆ Մուսիմպիա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրալեան եւ ընկ. գործակատարք Իզմիր եւ Հալէպ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Բալեանեան, գործակատար Պրուսայի նահանգի համար, Իզմէթ խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար Լիմիրլի, Իսքէլէ. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակատար ի Կէլիսլիսլու. Պ. Ամատ Գասթիեան, գործակատար Յիմֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրեան, գործակատար ի Սպարտա. Պ. Պ. Կ. Պոյանեան և Ընկ., գործակատարք ի Տրապիզոն։ 748

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԻԷԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրինոցներ, տղոյց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ դուլպաներ, թաշկինակներ եւ այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենն ալ լաւ տեսակի են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով զրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները եւս կ'առնուին և ստակը եւս կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդ հանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ

Կալաթա, Ֆարանֆինա փողոց, Թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՏՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ

ՏՈՒՆԵՐ, ԹԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿՈՒԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ

566 ԴՈՅԳ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՍԱՊՐԱՆՔ

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Տոկային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պանչէ-գարու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իղդէթ բաչա խան թիւ 6։ 686

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Մէնչիսթրէն և Օսլոյ մէջ

կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թանոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գէրքա
Զարարա	2,500	Բոմբրա
Աշքատիա	2,500	Քրուիրքանը
Լաստիկա	2,500	Ռ.Թիքա
Մասեռանիա	3,500	Պարշ
Բուսիլիա	2,800	Ֆոթերքիլ

Ընկերութեան օրինաւոր գներով փոխադրք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիրութիւն և հանդուստութիւն կը տարուին ողորմելորագ։

Դիմել առ Դ. ԱՆԻԷԼ ԲՈԲԱ ԵՒ ԸՆԿ

536 Գործակատ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնչիսթրէն դէպ Բոմբայ

ՀԱՍՏԱՏԵԼԻ

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Քանդուս	4200	Պինկա	3000
Ֆերոս	4000	Օասրիս	30 0
Օսմանիի	4000	Նէրթիս	3000
Սեսոսդրիս	3250	Բերա	3000
Թիրա	3250	Լոգիս	800
Մակասլա	3250	Օրինա	800
Մարիօթիս	3250	Սեսի	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ և ԸՆԿ.

Ուիթոլ խան

ՁԷՅՄՈՒ ՄՈՍ և ԸՆԿ

418 31, Ձէյմս Սթրիդ, Լիվերբուլ

L'AVENIR DES FAMILLES ԼԱՎԸՆԻՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳԱՑՆ

Ապահովագրական Փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ ի Լիոն նոտար Մեդիթիօ որ Պէէռի ստացած պարմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռէբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխը 55 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ յայսօր եղած վճարումներ են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ։ Պ. Հիվէրդ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. Ալլէրն, նախկին անօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
Օտիֆոն, նախկին շահագրգիռ շրջանակի ի Լիոն.
Պոմ, հասարակաց ի Լիոն. Գ. Լէնսաք կալուածատէր ի Լիոն. Մանոդիէ կալուածատէր ի Լիոն-Ռիոն, հասարակաց ի Լիոն. Ժիրնէն, ի Լիոն Մ. Ժ. Գանէն, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեբերիչ. Մ. Ալլէրն, տեսուչ պատուիրակ, բնդհանուր անօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մուծանցած է իւր նպատակն է որոշեալ պայմանագրի մէջ վերակազմել գրամագլուխ, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միայ վճարի մը և թէ ամենայն հատիկներու (կարելի է ստորագրուիլ ամենայն մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունքը կը կատարուին վիճակահանութեամբ, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբ զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պետք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մտս, ընդհանրապէս, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովել է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ընկերութեանս գործառնութիւնը բաղկացեալ են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած գրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուստաց գրամագլխոյն վերակազմութիւն, Եթէ խնայողութիւնք և Գրամագլխոյ փոխառութենէն և Շարտարարուեստից և Վաճառականութիւնն մէջ գործածուած գրամագլխոց, Պառկանց համար Օգնութիւն, Հանգստեան մնուցիկ ծերութեան համար, Ցիեանս եկամուտներու կապակցութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան ապահովագիրներ որոց վճարմունքը տեղի կ'ունենան տարեւոր կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջութիւն վճարուին 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնպէս անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամենայն տեսնէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժիս մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և 1ին քարտքի պարտութիւնքի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամենայն հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1։ 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ

2։ 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս

3։ 1000 ֆրանքի, Հիմնարկի մուրհակի մէկ տասնորդով։

Դէպ։ Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանքը շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամենայն 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը 500 ֆրանքէն վերադարձի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'ամբնին մինչեւ վճարման օրը։

Դէպ։ կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ։

Ի փոխարէն ամենայն 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտութիւնի մը, կամ 1877ի Գուէսի Ֆոնսիէն, կամ 1871 ի Վիլլ տը Բառէն, կամ Վիլլ տը Մառսէյլէ։ (այս երեք արժէթղթերը վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆոնսիէռ մը 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և բանամուկի պարտութիւնի մը, շրջաբերութիւն 1888ի.

Վերջապէս, ի փոխարէն ամենայն 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիտնում Օպլիկասիոնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իբոդէքսեռ Օպլիկասիոնի մը (Գրէտի Ֆոնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք տարի անգամ մը վիճակահանութեամբ։—Բռնիներն ամենայն են և 2 ֆրանքի։ առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի։ կը դադրին երբ մուրհակը վճարուի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին, առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամենայն բռնիները 2 ֆրանքի են և միայն 50 տարի վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868, յունիսար 22ի, և հետեւապէս կը գործէ ընդ հանրութիւնքն պետութեան։ Չեռի լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ոեւէ գործէ, ոեւէ վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամն ընկերութիւնը կը գործածէ պետական Արժէթղթոց, Դանձոց թուղթերու կամ պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու։ այս գումարը բաւական է ապահովելու. Համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բանաւորագրութեան համար դիմել առ Պէսարս եէֆ. Ամիրզեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ. 40, Պահչէ-գաւռ, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՍ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք և այլն, չոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ

ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

ՔՈԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ԳԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՐԱՇԱԼԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՁԻԹԼԻԻ

(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ.)

Պրուսիոյ մէջ Սոսով

1304 Սէպթէր 11 Թուականն կայսերական իրատեով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Ռնվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Ձիթիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող հանման հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Ուրիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական Վսեմ. Նախարարին։ Մէն մի եռէլէդ կրելու է քնիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յայտնութիւնն ապահովեալ է մարսողական խոչընդոտներն և լեզուին հիւանդութեանց մէջ, ապաքսիի եւ յոգնացութի մէջ, չաքարախտի և փամփշտային խոթութեանց մէջ։

Ձիթիի շատ սխորժահամ հանքաջուր մ'է, սեպտիի հանքար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն սրարգանդ յորդումներու վարակեալ են համճարակի հիւանդութեանց ատեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրշիշերու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Ձիթիին։

Ձիթիի կը դադրեցնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Եթէ օգտակար է նաեւ այն պարզային երբ պիտանով անոր մանուկները կաթէ կրտրելու է։

Ձիթիի ջուրը չաբաթն երկու անգամ կը զրկուի ադրիւրէն, այնպէս որ կարելի է վատաց լիթիլ թարմ վիճակի մէջ դանել կայն ի մերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մանամ/ի գ՝—Բերա, Պ. Ալիբրանտի, դեղարան Տէլլա Սուտա, 169.—Պոլիս, Պ. Մէկիրի, դեղավաճառ, 24, Եէնի Ճամի փողոց.—Պ. Թէրզիման, դեղագործ, Ճէլալ օղլու, Պարտիկան դեղանոցաց մօտ — Գալաթիա, դեղագործ ի Էգզնէֆիէր.—Գալաթիա, Պ. Մավրոլաքօ, վաճառական, Մայթրը փողոց, 34.—Պէշիրթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրապիա, Սաամ Սրբոնորս.—Պէշիրքտրէ, Սողիրքի Թէոխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէմնիտա Անթիրա.—Իսմիրնայ, Սղավրքի Նուրիրոյլ, դեղագործ։

Պարապ շիշերը եւս կ'առնուին։

1054

ՀԱՅԵՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱՐԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՄԱՆ

Ն ԻՍԱՖԷ ՍԻ ԸՆԿ.

Մ-ՐՏԻՆ Ի ԲԵՌՆԻ ՀՅՍ-ԿԱՆՈՆԱՒՈՐԱԿ ՓՈՍՏԱ

Սուեզ, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յատակիկով շոգենաւն է Մարսիլիէ որ փետրուար 22ին Մարսիլիայէն և փետրուար 29ին Կ. Պոլսէն պ տի մեկնի.

Մարսիլիա երթալիք յատակիկով շոգենաւն է Անդրէ որ պիտի մեկնի մարտ 1ին։

Թուղթի ի -ոյ-ոնանանանիա

Նաւագնչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՍԹԷ ԲՐՈՒՆ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Մէյէք

556 Մահմանէ փողոց, Թիւ 14

Գրատնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42
	Առաւօտ																				
	Իրիկուն																				
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44
Գում—գարու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53
Եէնի—գարու	6 32	7 2	7 30	7 58		8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	6 57
Տավուտ փաշա																					
Սամսթիա	6